

RESSENYES

BEEBY, Allison; ENSINGER, Doris; PRESAS, Marisa (eds.)

Investigating Translation. Selected Papers from the 4th International Congress on Translation, Barcelona, 1998

Amsterdam/Filadelfia: John Benjamins. 209 p.

Un dels trets que millor caracteritzen els estudis actuals sobre la traducció és la diversitat, una diversitat que es plasma en dos àmbits fonamentals: els temes i problemes abordats per la recerca que es fa en aquest camp i els paradigmes des dels quals s'aborden aquests temes. Gràcies a aquesta diversitat, d'una banda s'ha ampliat el ventall de disciplines des de les quals s'estudien. Així, certament, els coneixements sobre l'objecte, la traducció, són cada vegada més aprofundits, però aquesta major profunditat comporta també el perill d'una excessiva fragmentació que faci perdre de vista la globalitat del mateix objecte. Igualment, la pluridisciplinarietat permet posseir un coneixement cada vegada més complex de l'objecte, sempre que s'estableixi la necessària comunicació entre les línies de recerca.

Les editores del volum que ressenyem han volgut fer una aportació a favor de la diversitat i de la complexitat de temes i enfocaments, sense perdre de vista la globalitat de l'objecte. La seva tria de les contribucions presentades al IV Congrés Internacional sobre Traducció (Bellaterra, 1998) ha estat presidida per la intenció d'oferir un ventall com més ample millor dels temes que actual-

ment es poden considerar centrals en la investigació sobre la traducció, però també han procurat establir un nexa entre ells, tot posant en relleu la complementarietat de temes i aproximacions.

Els treballs aplegats en el volum s'organitzen en quatre seccions. L'estudi de la relació entre el text original i el text traduït gaudeix d'una llarga tradició. En aquesta tradició han predominat els enfocaments de caràcter eminentment prescriptiu, com ara la crítica literària o la lingüística contrastiva, per esmentar dos paradigmes molt heterogenis, que lentament han anat deixant pas a enfocaments de caràcter primordialment descriptiu, com ara els estudis postcoloniais i els estudis de gènere. En aquest marc de reflexió sobre els paradigmes de la teoria de la traducció s'inscriuen les aportacions d'E.A. Nida, A. Neubert i Z. Lóvovskaia, que fan balanç dels resultats obtinguts i obren noves perspectives a la tasca teòrica. També el treball de C.Y. Chu presenta una reflexió sobre una tradició teòrica, en aquest cas la xinesa. Per la seva banda, l'article de P. Godayol, com el d'I. García Izquierdo i J. Marco Borillo, explora les possibilitats de nous paradigmes per a l'estudi de la traducció literària, mentre que l'estudi d'H. Tan-

queiro s'ocupa d'un tema poc explorat fins ara: l'autotraducció.

Els treballs que aplega la segona secció se centren en l'estudi de la traducció com a procés mental del traductor. Aquesta és una línia (relativament) nova, que es va iniciar en el moment en què en el camp de la psicologia es van anar abandonant les tesis conductistes sobre la ment i es van imposar els postulats cognitius. En els estudis sobre el vessant cognitiu de la traducció trobem dues grans línies. D'una banda interessa el procés de la traducció i la recerca de mètodes i instruments per a dur a terme aquesta recerca, una línia en la qual se situen els treballs de D. Gile, W. Neunzig, PACTE, així com els de C. Scott-Tennent, M. González Davis i F. Rodríguez Torras. D'altra banda interessa la competència traductora, és a dir, els coneixements i habilitats que posa en joc el traductor en el procés de transferència, així com les estratègies que aplica a la resolució dels problemes que sorgeixen en el curs d'aquest procés. En aquesta línia s'inscriuen els treballs de P. Zabalbeascoa i R. Muñoz Martín.

Les seccions tercera i quarta recullen articles dedicats a examinar, respectivament, dos dels principals factors condicionants de la traducció: la ideologia i el receptor, dos factors, d'altra banda, estretament relacionats entre ells. Els treballs de

J. Mallafre, N. Izard, V.M. González Ruiz, J. Milton i A.M. Clark Peres, aplegats en la secció tercera, aborden la influència de la ideologia en la traducció des d'un punt de vista eminentment sociològic, que situa la traducció com a objecte d'apropiació per part de discursos hegemònics de diferents signes.

La secció quarta, finalment, recull contribucions dedicades a una qüestió que mereix cada vegada més interès: les restriccions que el mercat imposa al traductor, especialment en àmbits allunyats de la traducció literària. Així, els treballs de B. Adab i de D. Kelly i A. Sánchez Luque s'ocupen de la traducció de textos publicitaris; els de C. Garrido i M. Tercedor Sánchez se centren en els textos científics; el de J. Parra tracta de la traducció de programari, mentre que R. Mackenzie i C. Nord aborden aspectes generals d'aquesta problemàtica, com ara la determinació de criteris de qualitat de la traducció o l'adequació de la traducció al seu destinatari.

El volum conté una bibliografia general i un índex de matèries, que permet fer una lectura transversal dels treballs que inclou.

Marisa Presas

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Traducció i d'Interpretació

CAMPOS, Augusto de

e.e. cummings. poem(a)s

Río de Janeiro: Livraria Francisco Alves Editora, 1999. 204 p.

Augusto de Campos, una de las voces más reconocidas de la traductología brasileña contemporánea desde su triple condición de profesor, creador literario y *transcreador*, acaba de publicar una nueva edición de sus versiones de e.e. cummings, y ya es la cuarta. Que una obra como ésta, de destinatarios inicialmente restringidos, haya alcanzado una cifra tal de ediciones es mérito sin duda del prestigio que posee el traductor, empe-

ñado durante más de cuarenta años en la desafiante tarea de poner en portugués de Brasil a un autor de la complejidad del poeta norteamericano. Entrega tras entrega, el número de poemas ofrecido a los lectores fue aumentando a partir de un núcleo original de extensión limitada, según aclaran los títulos de las ediciones sucesivas: la primera, *Dez Poemas de e.e. cummings* (Río de Janeiro, Ministério da Educação e Cultura,